

Till Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

U2013/6021/UC

Yttrande över Unga som varken arbetar eller studerar – statistik, stöd och samverkan SOU 2013:74

Sveriges Vägledarförening (SVF) vill ta fasta på ordet stöd som finns i rubriken. Det är viktigt att statistik över unga inte tar över i synen på unga som varken arbetar eller studerar. Utredningen pekar på att insatserna måste vara individanpassade. SVF instämmer i detta.

Samverkan måste bli bättre som utredningen visar på ett flertal områden. Viktigt att undvika dubbelarbete. De pengar som tillförs måste nå ut i verksamheten till de unga, de får inte stanna kvar inom myndigheternas interna organisation. Positivt att utredningen gett konkreta förslag på vilka områden som behöver extra finansiering.

SVF efterlyser dock finansiering av följande uppdrag:

”Utredningen föreslår också att skolhuvudmannen ska förstärka sitt förebyggande arbete genom vissa insatser inom studie- och yrkesvägledningen. Studie- och yrkesvägledningen i grundskola, grundsärskola, specialskola och gymnasieskola ska inriktas mot elever som riskerar att avbryta sin utbildning.” Sid 54

I vårt yttrande över Ungdomar utanför gymnasieskolan SOU 2013:13 påpekade SVF att det saknades en ekonomisk analys för detta uppdrag. Denna saknas även i detta förslag. Vi ser fram emot att det i propositionen kommer att avsättas riktade medel till förstärkningen av studie- och yrkesvägledningen.

I uppdraget till arbetsförmedlingen är det bra att utredningen valt att inte definiera en specifik åldersgrupp. SVF undrar kring begreppet *”på grund av särskilda skäl står långt från arbetsmarknaden”*. Har inte varje ungdom sina särskilda skäl? Hur ska man värdera detta? Alla unga arbetslösa är inte inskrivna hos Arbetsförmedlingen. Kan ett skäl vara att man känner sig bortsorterade, att inte höra till målgruppen. Man upplever att man inte kommer att få ta del av arbetsförmedlingens service direkt. Varje ungdom ska ha rätt till arbetsförmedlingens tjänster från dag ett.

Sveriges Vägledarförening stöder förslaget om en rätt till gymnasial vuxenutbildning för elever som efter avslutad utbildning konstaterats inte höra till gymnasiesärskolans målgrupp.

SVF saknar beskrivningar kring hur arbetslivet och arbetsgivarna kan stödja de ungas möjligheter till arbete.

”Förutom faktiska utbildningsresultat kan det även finnas ett samband mellan ungdomars förväntningar på framtida sysselsättning och risken för att varken arbeta eller studera. Ungdomar med osäkra förväntningar på sin karriär hade högre sannolikhet att senare hamna i gruppen unga som varken arbetar eller studerar i 18 års ålder. Mönstret var särskilt tydligt för unga män med svaga utbildningsresultat.” Sid 106

Sveriges Vägledarförening ser en risk med att media och samhället ger unga en bild av att det är bara problem kring unga och arbete. Hur kan vi förmedla en framtidstro till en ungdom utan gymnasieutbildning?

I artikeln Self-efficacy: Toward a unified theory of behavioral change. Psych Rev 1977;84:191–215 beskriver Albert Bandura begreppet självtillit.

Bandura menar att självtillit handlar om personens tro på sin egen förmåga att utöva inflytande på och styra händelser eller beteenden. Självtillit tros vara en av de viktigaste delarna i att skapa en tro på sin förmåga att kontrollera sitt liv. Upplevd självtillit speglar en persons tro att han eller hon kan klara små eller potentiellt svåra uppgifter och att klara av motgångar i olika områden. Människor med låg självtillit tenderar att producera små förändringar, även i en miljö som erbjuder möjligheter att välja alternativa vägar. Sannolikheten för att öka människors upplevelse av självtillit kan uppnås med kunskap, träning i praktiska färdigheter, och en tro på att de kan använda sina kunskaper på ett effektivt sätt hävdar Bandura i sin artikel.

Det är viktigt att samhället skapar självtillit hos de unga, och ger förutsättningar till att lyckas, detta genom att samordna resurser och ta fram möjligheter. Det är ett stort uppdrag att ta vara och samordna de goda krafter som finns inom både statliga myndigheter och kommuner för de ungas bästa. SVF anser att detta är nödvändigt för att få de unga att känna självtillit.

SVF anser till sist att:

- ⌚ Det skall avsättas resurser för att utöka studie- och yrkesvägledningen till unga för att kunna stödja gruppen av unga personer på väg in i arbete eller studier.

Uppsala den 29 januari 2014

För Sveriges Vägledarförening

Mats Olof-Ors
ordförande

Sveriges Vägledarförening

Föreningen för alla med intresse av studie- och yrkesvägledning. Sveriges Vägledarförening (SVF) organiserar vägledare inom skolor, vägledningscentra, arbetsförmedlingar, högskolor eller på arbetsplatser privat och offentlig sektor m.m.

Föreningen verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Medlem i SVF kan den bli som ansluter sig till föreningens målsättning. SVF har cirka 1100 medlemmar.

www.vagledarforeningen.org